

העֵשֶׂבֶת עֵשׂל רַבִּי נְחֻמָּן מִבְּרֶסְלַב

לזכרון נצחון מורינו ר' ישראל בער אודסר בן ר' אייזיק שלמה, זצ"ל

ופרעה חלם ... (בראשית מ"א, א')

זוה בחינת חלום פרעה שבע פרות טובות ושבע פרות רעות שהם בחינת שבע שני השבע ושבע שני הרעב. זה בחינת תאוות ממון, שכל מה שיש לו יותר חסר לו יותר. והוא מה שראה שבע פרות בריאות וטובות, דהיינו בחינת שבע שני השבע. זה בחינת עשירות וכל טוב שנותן ה' יתברך להעשירים. והנה שבע פרות אחרות עלות אחריהן וכו'. ותבלענה הפרות הרקות והרעות את שבע הפרות יפות המראה והבריאות. שבע פרות הרעות הם בחינת שבע שני רעב שהוא בחינת תאוות ממון שהוא רעב תמיד לבלע ממון הרבה, שהם בולעים את שבע שני השבע את כל הטוב והעשירות שנותן לו ה' יתברך, כי כל מה שיש לו עשירות יותר חסר לו יותר בבחינת: מרבה נכסים מרבה דאגה. ויש לו דאגות ויסורים כאלו הוא עני ממש בבחינת ותבלענה שבע פרות הרעות וכו' ותבאנה אל קרבנה ולא נודע כי באו אל קרבנה. ומראהו רע כאשר בתחילה, דהיינו על ידי הרע של תאוות ממון שהוא בחינת שבע שני הרעב בחינת שבע פרות הרעות, על ידי זה נבלע ונשכח כל השפע והעשירות שחננו ה' יתברך ולא נודע אצלו העשירות כלל והוא מלא דאגות וכתחילה, כי לעולם חסר לו, כי אין לו חצי תאוותו בידו לעולם ועינו לא תשבע עשר לעולם, כי תאוות ממון שלו מה שמתאוה בכל פעם יותר זה בולע את כל העשירות שלו עד אשר לא נודע כל טוב והעשירות שלו, כי נבלע ונשכח הכל על ידי תאוות ממון שלו שמתאוה בכל פעם יותר ויותר.

והתיקון על ידי יוסף שהוא בחינת הצדיק שבדור שעיקר תיקון תאוות ממון על ידו. והוא נותן עצה להעשירים בעלי הממון שינצלו משבע שני הרעב מרעבון תאוות ממון על ידי צדקה שהוא עיקר שבירת תאוות ממון, כמו שכתב רבנו ז"ל (בסימן יג). וזה בחינת יעשה פרעה ויפקד פקידים על הארץ שיעשה מִמְּנִים, הינו בחינת גבאי צדקה שהם מִמְּנִים לפקח על העניים. והוא: וחמש את ארץ מצרים, 'וחמשי' — זה בחינת צדקה ששעורה חמש, כמו שאמרו רבותינו ז"ל: המבזבז אל יבזבז יותר מחמש. והוא: והיה האכל לפיקדון הארץ וכו', כי עיקר פיקדון הממון הוא על ידי צדקה בבחינת (בבא בתרא יא): אבותי נגזו למטה ואני גנתי למעלה וכו', וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (כתבות סו): מלח ממון חסר. וזה: ולא תכרת הארץ ברעב, שלא תתגבר רעבון תאוות ממון שכורתת ועוקרת את האדם חס ושולם, כמבאר בהתורה "צוית צדק" (סימן כג), כי על ידי צדקה נצולין מתאוות ממון כנ"ל.

וזהו: ויתן אֶכֶל בערים ושמרו אֶכֶל שדה העיר אשר סביביתה נתן בתוכה, הינו שנתן האכילה והשפע של כל עיר ועיר לעניי אותה העיר, כי עניי עירך קודמין לעניי עיר אחרת, כמו שאמרו רבותינו ז"ל. וזהו בחינת: "אֶכֶל שדה העיר אשר סביביתה נתן בתוכה", שנתן וחלק בתוך העיר לעניי אותה העיר את כל האכילה והשפע שבסביבותיה. וזה שפרש רש"י שכל ארץ מעמדת פרותיה. ונותנין מעפר הארץ לתוכה ומעמדת פרותיה וכו', כי העני הוא בחינת עפר, כי מִנֵּחַ עֵד עֵפֶר, כמו שכתוב (תהלים קיג): מקימי מעפר דל וכשרוצה האדם לשמר עשירותו, שלא ישלטו עליו שבע שני הרעב, צריך לתן מעפר הארץ לתוך עשירותו דהיינו זכות וכו' הצדקה שנותן לעניים שהם בחינת עפר, וזה מעמיד ושומר עשירותו שיתקיים ולא יכלה על ידי שבע שני הרעב שהוא תאוות ממון שמכלה חייו ועשירותו חס ושולם (לקוטי הלכות - הלכות ברכת המזון ד' - י"ז).

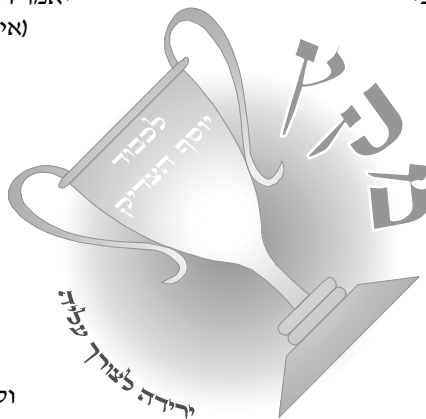
ולא נודע כי באו אל קרבנה ... (בראשית מ"א, כ"א)

וכל זה הוא בחינת חלום פרעה, שכלל החלום הוא שהרע שהוא השקר בחינת חשך בחינת שבע פרות הרעות ושבע שבלים הרעות התגברו כל כך על הטוב עד אשר ותבלענה וכו' ותבאנה אל קרבנה ולא נודע כי באו אל קרבנה וכו'. וכל זה מרמז על אריכות הגלות, שאלופי עשו ממש שהם העכו"ם, וכן המנהיגים של שקר, מתגברים כל כך, עד שכמעט נבלע הטוב והאמת ולא

נודע כי באו אל קרבנה. וכמו שכתוב בתקונים תיקון כ' (דף נב). על פסוק זה וזה לשונו: וי ישראל כד אתבלע בערב רב דעליהו אתמר ולא נודע כי באו אל קרבנה ומראהו רע כאשר וכו', עד 'היו שריה לראש' (איכה א, ה) אנון ערב רב, עליהו אתמר (ישעיה א, כג): שריך סוררים וחברי גנבים כלו אהב שחד וכו'. נמצא שקורא השרים והמנהיגים של שקר בשם גנבים, כי הם עיקר הגנבים הגונבים דעת ההמון עם, עד שאי אפשר לעמד עליהן בבחינת ולא נודע כי באו אל קרבנה. ויעקב אבינו כשראה זאת ברוח קדשו מה שיהיה באחרית הימים האלה, תמה. אבל הפקח השיב לו כי אף על פי כן ניצוץ אחד וכו', דהיינו על ידי יוסף הצדיק שהוא יודע לפתור ולתקן בחינת חלום פרעה, על ידו יתקן הכל, וסוף כל סוף יתגלה האמת (ועין בפנים ותבין) (לקוטי הלכות - הלכות גניבה ה' - ל"ג):

ואל שדי יתן לכם רחמים ... (בראשית מ"ג, י"ד)

... ואל שדי יתן לכם רחמים ושלא את אחיכם אחר וכו' שמרמו על קץ הגאולה הזאת שעליו נאמר מה שנתחנן יעקב אבינו עליו: האומר לעולמו די 'אמר לצרותינו די. וזה בכלל ובפרט, בכלליות ישראל שיאמר די לצרותינו, כי כבר משך עלינו השעבוד וארץ עלינו הגלות מאד מאד ובודאי סוף כל סוף 'אמר די לצרותינו וימהר לגאלנו גאלת עולם, כמו שכתוב (איכה ד) לא יוסיף להגלותך וכו', וכן בפרטיות אצל כל אחד, ובפרט אותן שהתחילו קצת וכבר העלה אותם הצדיק האמת ממקום שהעלה אותם כאשר יודע כל אחד בנפשו ואף על פי כן עובר עליהם בכל פעם ובכל יום וכו' מה שעובר עליהם, וצריכים לבטח בכחם של זקנים דקדשה שעוסיקים לחזק את הרצון (לקוטי הלכות - הלכות ברכת השחר ה' - ס"ב):

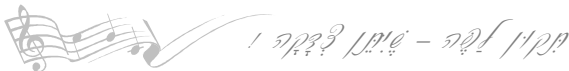
ירידה לצורך עילוי

ואת גביעי גביע הכסף ... (בראשית מ"ד, ב')

עיקר התגלות יוסף לאחיו, שזה היה אצלם חסד גדול ורחמים רבים וישועה גדולה להם ולאביהם יעקב אבינו, עליו השלום, כל זה היה על ידי הגביע שהיה באמתחת בנימין, שבתחילה היה להם מזה מרירות וצער גדול מאד, ולבסוף היה נעלם בעניין זה ישועה גדולה ורחמים רבים. ועל כן מובא בספרים באמת, שסוד הגביע הוא אותיות י"ג ע"ב, הינו י"ג פעמים ע"ב, בחינת תליסר מכלין דרחמי [שלוש עשרה מידות של רחמים], שהם כלל הרחמים והחסד. וזה רמז לנו לידע ולהודיע, כשהאדם בצער גדול ומר מאד עד שמעקם את לבו מאד מאד יחזק את עצמו וידע ויאמין שגם זה לטובה, ובודאי נעלמן רחמים נפלאים במרירות הצער הזה, רק שצריכין לצעק ולהתפלל להשם יתברך ולחכות לרחמי יתברך (לקוטי הלכות - הלכות הודאה ו' - אות מ"ה, מתוך אוצר היראה - יסורין וישועה - ט').

סיפור

... שצריך רק לקרות לה', כשמתגבר עליו הקשיא והכפירה כנ"ל. ומעין זה מה שמספרים בשם הבעל שם טוב, זכר צדיק וקדוש לברכה, משל, שמלך אחד הניח אוצר גדול במקום אחד, וסיבב באחיות עיניים כמה וכמה חומות סביב האוצר, וכשבאו בני אדם לאלו החומות, נדמה להם שהם חומות ממש, וקשה לשברם. וקצתם חזרו תכף, וקצתם שברו חומה אחת, ובאו אל השניה, ולא יכלו לשברה, וקצתם שברו יותר, ולא יכלו לשבר הנשארים, עד שבא הבן מלך, אמר: אני יודע שכל החומות הם רק באחיות עיניים, ובאמת אין שום חומה כלל, והלך לבטח עד שעבר על כלם. ומזה יבין המשכיל הנמשל מאליו, על כל המניעות וההסתות ופתויים, שהם בחינת חומות, שיש על אוצר של יראת שמים, שבאמת אינם

כלום. והעיקר – לב חזק ואמיץ, ואז אין לו שום מניעה, ובפרט המניעות בגשמיות, כגון מחמת ממון או שמונע אותו ובניו וחוטנו או אביו ואמו וכו' וכיוצא, הם כלם בטלים ומבטלים למי שלבו חזק ואמיץ להשם יתברך, וגם אפילו גבורה של הגבורים, הוא רק מחזק ואמץ הלב, שיש לו לב חזק ביותר לרוץ בקשרי המלחמה, כמובא בספרים. (לקוטי מוהר"ן ב', מ"ו)

שיחות

(מר' ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)
ברוך השם מה שיש לנו, 'לקוטי מוהר"ן' התורות והדבורים, כל רגע דברי השם. אפילו הבעל-שם-טוב וכל הצדיקים לא השיגו מה שרבנו הקדוש השיג, רבנו הקדוש זה עניין מיוחד, עולה על הכל, "רבות בנות עשו חיל, ואת עליית על כלנה".
איי, להרגיש איזה חזק, איזה גבורה, "עז והדר לבושה, ותשחק ליום אחרון".

נו, הפסוק ממש מבקש: "איך יכולים ללכת ממני ולהמשיך הלאה?!" אוי יוי יוי, צדיקים קדושים כאלה שהחיים שלהם הם נתנו לנו בחנם! רבי ישראל אמר "עז והדר", וכל מי שמע אלה הדבורים "עז והדר" הוא לא יכול לשכוח לעולם, לנצח נצחים!
איי, כל גנון היה לרבי ישראל בשמים, "ובכן צדיקים יראו וישמחו, וישרים יעלו...". אנחנו רקדנו וקבלנו כל האבנים שהיה שם. כן, היו אומרים עלינו: "מה, הם משועים, הם רוקדים!" אנחנו נראה, רק סבלנות, אנחנו נראה מה שיהיה בעולם, איזה אור, איזה שמחה, איזה חיים שיהיה בעולם. העולם הזה לא כלום!

מה שיש ב'לקוטי מוהר"ן', תורות כאלה, דבורים כאלה... עוד לא היה פלאות כאלה בעולם. זה כלליות כל התורה! כל דבור של רבנו הוא כלליות כל התורה וכל נפשות ישראל וכל התקונים של כל אחד מישראל!
אבל קרוב הזמן שזה יתגלה בעולם, מה שיהיה, מה שיהיה...
איי, אני לא יודע איך רבי ישראל נשאר בחיים!
כשהוא היה אומר: "פיה פתחה בחכמה", הוא רצה חכמה, אני לא יודע איך הוא נשאר בחיים.

"ותורת חסד על לשונה", איפה אני? יש כבר תורת חסד כזה...
יש לנו כבר כל הישועות שאנחנו צריכים, יש לנו כבר רבנו הקדוש בעולם והוא נתן לנו 'לקוטי מוהר"ן', 'ספרי מעשיות', 'חיי מוהר"ן', שיחות כאלו, מה שזה... כל דבור שגלה רבנו - נברא עולם חדש!
העולם יהיה עולם אחר...

מי ראה מה שעניי ראו? איש אחד בעולם שהוא צחק מכלם, מכל הרבנים, מכלם. הוא צחק מהם בלב, אבל הם הרגישו. הוא אמת... יחיד בעולם!
(ההמשך יבוא בקרוב בעזרת ה')

מכתב

(ספר אפי הנחל א' - מכתב ג' המשך)
"כי מרחמם ינהגם" (ישעיה מ"ט), היינו מי שהוא רחמן הוא יכול להיות מנהיג.

הצדיק המנהיג האמת הוא רחמן מאד על ישראל, כי הוא מרחם ברחמנות האמת על ישראל, שהוא להכניס בהם הדעת הקדוש להודיעם כי ה' הוא האלקים ולהוציאם מעוונות, שזהו עיקר הרחמנות על ישראל הגדול מכל מיני רחמנות. כי כל היסטוריים הקשים שבעולם אינם נחשבים כלל כנגד המשא הכבד של עוונות חס ושלום, כי כשישראל נופלים בעוונות זהו משא כבד מאד שאי אפשר לישא כלל המשא הכבד הזה של עוונות אפילו יום אחד, כי מי שיועד קדשת ישראל מאין הם לקוחים, ויודע רוחניות ודקות של ישראל, הוא יודע שישאל הם רחוקים לגמרי מעוון, ואין עוון שייך להם כלל כלל לא, לפי גדל קדשתם משרשם, וגדל דקותם ורוחניותם. ועל-כן כל היסטוריים שבעולם אינם נחשבים למשא כנגד המשא הכבד של עוונות חס ושלום, רחמנות לצלן, כי עיקר היסטוריים הם רק כשנופלים בעוונות חס ושלום, וזהו עיקר הרחמנות לרחם על ישראל עם קדוש להוציאם מהמשא הכבד של עוונות.

ובאמת מהיכן באים לעוונות, הוא רק על-ידי שאין לו דעת, כי אין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות, וזהו הרחמנות הגדול מן הכל, שצריכין לרחם עליו להכניס בו דעת. ועל-כן כל רחמנות המנהיג הרחמן האמת על ישראל הוא להכניס בהם דעת, כדי להוציאם מהמשאוי הכבד של עוונות חס ושלום, והוא הוא העוסק ביישובו של עולם, שיהיה העולם מיִשָּׁב מבני-אדם, היינו בני דעה. כי עיקר האדם הוא הדעת, ומי שאין לו דעת אינו אדם כלל רק הוא בחינת חיה בדמות אדם, ועיקר הדעת הוא לידע שיש אלקים שליט בארץ ולעשות רצונו יתברך. גם הוא משתדל להשאיר דעתו לדורות לנצח, שזהו עיקר שלמות הצדיק אחר הסתלקותו. ואפילו כשמגיע זמנו להסתלק ולעלות למעלה למעלה בתכלית המעלה, אף-על-פי כן אין זה שלמותו להיות למעלה לבד, רק העיקר שלמותו שיאיר אחר הסתלקותו למטה למטה גם-כן, שישאיר בן ותלמיד שיקבלו דעתו הקדושה ויאירו דעתו

בעולם מדור לדור לנצח, כדי להציל את ישראל מעוונות לדורי דורות לעולם ועד, ועל-ידי זה נחשב כאלו הוא בעצמו ממש נשאר בעולם.

גם הוא יכול ללמד ולהאיר בדרי מעלה ובדרי מטה, להראות להגבוהים במעלה שאינם יודעים כלל בידיעתו יתברך, ולהפך לדרי מטה שהם המונחים בדיוטא התחתונה מאד בתוך הארץ ממש, בתכלית הירידה, להראות להם שעדיין ה' עמם ואצלם וקרוב להם, לחזקם ולאמצם שלא יתיאשו חס ושלום בשום אופן בעולם. על-כן אפילו אם האדם נופל חס ושלום למקום שנופל רחמנא לצלן, והוא בשפל המדרגה התחתונה ממש, גם משם יוכל לדבק את עצמו בה' ולשוב אליו יתברך, כי מלא כל הארץ כבודו ומכל הטמאות והזהמות שבעולם יכולים לשוב אליו יתברך. וכל זה זוכין על-ידי הצדיק האמת ותלמידיו שינקו מדעתו הקדושה. על-כן צריך כל אחד לרחם על עצמו ולהתנפל ולהתחנן לפני ה' יתברך בדמעות שליש שיוכה לידע האמת לאמתו, שימצא מנהיג אמתו כזה שיוכל להוציא אותו מעוונות, כי זה עיקר הרחמנות מכל מיני רחמנות.

המשך יבוא בקרוב בעזרת ה'

ישראל דב אודסר

עצות ותפילות

(עצות המבוארות – מועדי השם חנוכה, אות ד')

כפי שכל אחד זוכה לפעול ביום הכפורים בבקשת "סלח נא", היינו כפי שזוכה לפעול אצל השם יתברך על מחילת חטאיו ועוונותיו, כן הוא זוכה לקדושת חנוכה. כי קדושת חנוכה נמשכת מן הסליחה של יום הכפורים, כי חנוכה מרמז על חנוכת בית המקדש. היינו שעל ידי קיום מצוות נר חנוכה, כמבואר בסעיפים הקודמים, ובפרט כמבואר בסעיף ג', עניין חנוכה, על ידי זה זוכה להמשיך קדושת בית המקדש. ולזאת זוכים על ידי פעולת סליחה ומחילה של יום כיפור, כמבואר בלקוטי מוהר"ן חלק שני (סימן ז') בתורה "כי מרחמם ינהגם".

ועיקר קדושת בית המקדש שממשיך בחנוכה, היא הזכיה בדעת אמתית לדעת ולהודיע (דברים ד, ט) "כי ה' הוא האלקים". היינו שידע ויאמין שכל הענינים שנדמה לו כי נפעלים הם בדרך הטבע, כולם בהשגחתו הפרטית יתברך הם. ורק כדי לנסות את האדם אם יאמין בהשגחה פרטית, הלביש השם יתברך את השגחתו בדרך הטבע, הן בכלל הן בפרט. וצריך לדעת ולהאמין שהשם יתברך הוא בורא כל העולמות וכל הנבראים, ומנהיג ומושל בהם לבדו וכל הסבות, מאורעות והרפתקאות בכלל ובפרט, הכל נפעל בהשגחתו הפרטית בלי שום חיוב טבעי כלל. וצריך לדעת ולהבין ששום נברא אינו יכול לעשות טובה או רעה בלי השגחתו יתברך. כך מבואר בלקוטי הלכות.

על כן, כאשר האדם זקוק לטובה או להנצל מרע, יפנה רק אל השם יתברך בתפילה ובקשה. כי מלבדו אין כח שיוכל להושיעו מן הרעה, ומלבדו יתברך אין כח שיוכל להיטיב עמו. ועל ידי הדעת האמתית הזאת נצולים מעוונות, שזה עיקר הרחמנות על ישראל. היינו שעיקר הרחמנות על יהודי הוא שיוכה לדעת אמתית, לדעת כי ה' הוא האלקים, כמבואר למעלה בסעיף זה. דעת אמתית זאת צריך להכניס גם בילדים ובתלמידים מדור לדור ולנצח נצחים, ועל ידי זה זוכים להשגות גדולות ואמתיות, המכונות "מקיפים". והשגות אלה הם עיקר שעשועי עולם הבא ולאילו אפשר לזכות על ידי הדלקת שמן הקדוש של נר חנוכה שמקיימים באמונה, ביראה ואהבה כראוי. ועל ידי זה גם זוכים לפרנסה קדושה שנמשכת מן הרצון העליון. היינו שזוכים לדעת ולהאמין שהפרנסה נמשכת ברצונו יתברך ובהשגחתו הפרטית שלא על פי טבע.

ועל ידי פרנסה זוכים בעת האכילה לרצון מופלג, היינו לגעוגעים וכסופים ללא שיעור אל השם יתברך. וזאת יוכל להבין כל אדם, שלחנוכה כזאת, כמבואר למעלה, אפשר לזכות רק על ידי התקרבות אמתית לצדיק אמת שהוא רחמן אמת, היינו שיוכל להכניס בכל אדם לפי מדרגתו, דעת אמתית, שזה עיקר הרחמנות שאפשר לרחם ולהיטיב, כמבואר למעלה.

(לקוטי תפילות חלק ב – תפילה נד)

... וזכנו ברחמיך הרבים לקדשת חנכה. ותעזרנו בכל שנה ושנה וסנוכה לפעל בקשתנו ומשאלותנו לטובה ביום הכפורים הקדוש, שתמחל ותסלח לעוונותינו ולעוונות עמך בית ישראל ותעביר אשמותינו בכל שנה ושנה, "סלח נא לעוון העם הזה כגדל חסדך וכאשר נשאת לעם הזה ממצרים ועד הנה". ושם נאמר, "ויאמר ה' סלחתי כדברך". סלח נא, מחל נא, כפר נא על כל חטאתינו ועוונותינו ופשענו שחטאנו ושעונו ושפשענו לפניך מנעורנו עד היום הזה. חנני אלקים כחסדך כרב רחמיך מחה פשעי. הרב כבסני מעווני ומחטאתי טהרני. הסתר פניך מחטאי וכל עוונותי מחה. וזוכה על-ידי המחילה והסליחה של יום הכפורים, לקבל על-ידי-זה קדשת ימי החנכה הקדושים, שהם חנכת הבית, וזוכה להמשיך עלינו בימי החנכה קדשת הבית המקדש...

שבת שלום והג אורות שמה...